

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Številka: 101-08/13-13/ EPA 1286-VI
Ljubljana, 2. 7. 2013

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F), oblikovala naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o interventnih ukrepih na področju trga dela in starševskega varstva (ZIUPTDSV) - nujni postopek

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 2. izredni seji 1. 7. 2013 obravnavala Predlog zakona o interventnih ukrepih na področju trga dela in starševskega varstva (ZIUPTDSV), ki ga je v obravnavo in sprejem Državnemu zboru poslala Vlada Republike Slovenije ter mu predlagala, da ga obravnava po nujnem postopku.

Komisija podpira predlagane ukrepe glede spodbud delodajalcem za zaposlovanje ciljne skupine brezposelnih oseb, mlajših od 30 let, in glede določitve zgornje meje izplačila porodniškega nadomestila. Glede ukrepa znižanja z odločbo priznanih zneskov denarnega nadomestila za primer brezposelnosti za 3 % pa poziva socialne partnerje, da se dogovorijo o sprejemljivih rešitvah v nadaljevanju usklajevanj.

Komisija ugotavlja, da Kolegij predsednika Državnega zbora do pričetka seje komisije še ni odločal o predlogu za sprejem predloga zakona po nujnem postopku ter da se bodo usklajevanja glede odprtih vprašanj med predlagateljem in socialnimi partnerji, ki so se začela v petek, 28. 6. 2013, v okviru seje Ekonomsko-socialnega sveta, nadaljevala v torek, 2. 7. 2013.

Komisija je bila seznanjena s pisnimi pripombami Zveze svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) z dne 24. 6. 2013, v katerih je ZSSS opozorila, da je bil predlog zakona v zakonodajno proceduro vložen brez posvetovanja s socialnimi partnerji in Vlado Republike Slovenije pozvala k razveljavi sklepov z dopisne seje Vlade RS dne 21. 6. 2013, k zaustavitvi nadaljnje zakonodajne procedure in k temeljiti razpravi in posvetovanju s socialnimi partnerji.

Komisija ugotavlja, da je sicer socialni dialog v nadaljevanju vendarle stekel, a pri tem izraža nezadovoljstvo nad vlaganjem predlogov zakonov, s katerimi bi se po vseh pravih socialnega dialoga moral poprej seznaniti Ekonomsko-socialni svet, v zakonodajno proceduro brez omenjene seznanitve in usklajevanja. Še zlasti v času, ko zaostrene družbene in gospodarske razmere zahtevajo kvečjemu večjo stopnjo usklajenosti glede sprejemanja ukrepov in krepitev socialnega dialoga in ne njegove šibitve ali celo ignoriranja.

Predlagatelj kot ključne navaja tri interventne ukrepe, in sicer znižanje z odločbo priznanih zneskov denarnega nadomestila za primer brezposelnosti za 3 %, spodbude delodajalcem za zaposlovanje ciljne skupine brezposelnih oseb, mlajših od 30 let ter zgornjo mejo izplačila porodniškega nadomestila na dvakratnik povprečne mesečne plače v Republiki Sloveniji.

Komisija ukrep spodbud delodajalcem za zaposlovanje mlajših od 30 let podpira in ocenjuje za pozitivnega, saj gre za zelo rizično skupino iskalcev zaposlitve, v zvezi s katero bo čim prej potrebno sprejeti še kakšne dodatne ukrepe in ji nameniti še več pozornosti.

V zvezi z ukrepom določitve zgornje meje izplačila porodniškega nadomestila komisija izrecno ne nasprotuje ukrepu, a se ob tem zaveda, da bo s tem prizadet določen del mater, ki so sicer do sedaj prejemale višja nadomestila (po ocenah okrog 100). Po drugi strani pa komisija meni, da je potrebno pri utemeljevanju ustreznosti tega ukrepa v ozir vzeti tudi precej veliko razliko med trenutno zabeleženim najvišjim zneskom prejetega porodniškega nadomestila (preko 9.000 evrov) in minimalnim zneskom porodniškega nadomestila (v višini minimalne plače). Komisija težko najde razloge za nasprotovanje omejitvi najvišjega zneska porodniškega nadomestila na dvakratnik povprečne plače v Republiki Sloveniji in hkrati ugotavlja, da gre za prejemek iz naslova starševskega varstva v katerega se do sedaj z interventnimi ukrepi še ni posegalo, kot se je to že zgodilo z nadomestilom za dopust za nego in varstvo otrok (z ZUJF postavljen na mejo 2-kratnika povprečne plače).

V razpravi o predlaganem znižanju z odločbo priznanih zneskov denarnega nadomestila za primer brezposelnosti za 3 % so bila s strani članov komisije izražena nasprotujoča si stališča (na eni strani izrecno nasprotovanje ukrepu z opozorilom, da se zopet posega v najbolj ranljive skupine prebivalstva in se s tem ogroža njihovo preživetje, na drugi strani pa zahteve po intenzivnejšem usmerjanju v ukrepe aktivne politike zaposlovanja in ne v krepitev pasivnih oblik v smislu socialnih transferjev in nadomestil za brezposelnost, torej v usmerjenost k nagrajevanju dela (ukrepi za višanje neto prejemkov) in zmanjševanje višine prejemkov, ki ne temeljijo na delu). Komisija se zato do predlaganega ukrepa ni enoznačno opredelila, ampak dogovor o sprejemljivih rešitvah prepušča socialnemu dialogu.

Komisija čedalje težje soglašala s predlogi zakonov, ki posegajo v najbolj občutljive skupine prebivalstva in so povečini utemeljeni zgolj s sklicevanjem na obveze, ki so bile zapisane v Nacionalnem reformnem programu in Programu stabilnosti, ki sta bila poslana Evropski komisiji, namesto s tehtnimi analizami in ocenami posledic za prebivalstvo. Gre za ukrepe parcialne narave, iz katerih ni razvidno, da bi bili del kakršnekoli celovite in dolgoročne strategije reševanja obstoječega stanja v državi.

Komisija se v razpravah o zakonodaji s področja socialnega varstva in dela čedalje bolj pogosto navezuje tudi na vprašanja sanacije bančnega sistema, (zlasti glede vedno novih brezpogojnih dokapitalizacij, ki ne dajejo ustreznih povratnih rezultatov), odgovornosti uprav, nadzornih svetov in Banke Slovenije za slabe kredite, pomanjkanja ukrepov za ponoven zagon gospodarstva in s tem odpiranja novih delovnih mest itd, ker ugotavlja, da se na teh področjih skrivajo tako vzroki kot rešitve iz krize. Preveč je situacij, v katerih se mora komisija odločati o ustreznosti interventnih ukrepov, ki ostro posegajo na pravice iz naslova dela in socialnega varstva, medtem ko na drugi strani ni zaznati uravnoteženih ukrepov, ki bi enakovredno drastično posegali v finančni sistem in skušali urediti njegovo poslovanje tako, da se obstoječe razmere ne bi več ponovile. Komisija zato opozarja, da se toleranca do ukrepov, ki posegajo v socialno varnost ljudi, z vsakim interventnim ukrepom niža ter da je nujno potrebno začeti z uvajanjem uravnoteženih in medsebojno povezanih ukrepov, ki bodo konsistentni, pravični in bodo imeli jasno znane ali vsaj temeljito ocenjene (medsebojne) učinke.

Po opravljeni razpravi je komisija sprejela sledeča sklepa:

- 1. Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide podpira predlagane ukrepe glede spodbud delodajalcem za zaposlovanje ciljne skupine brezposelnih oseb, mlajših od 30 let, in glede določitve zgornje meje izplačila porodniškega nadomestila. Glede ukrepa znižanja z odločbo priznanih zneskov denarnega nadomestila za primer brezposelnosti za 3 % pa poziva socialne partnerje, da se dogovorijo o sprejemljivih rešitvah v nadaljevanju usklajevanj.**
- 2. Komisija opozarja na pomembnost spoštovanja pravil socialnega dialoga, ki naj se v tem času še dodatno okrepi in s tem zagotovi, da bodo predlogi zakonov, ki se vlagajo v zakonodajno proceduro, že v začetnih fazah obravnave, vključno z obravnavo na pristojnih delovnih telesih Državnega sveta, usklajeni s socialnimi partnerji.**

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije mag. Peter Požun.

Sekretarka komisije
Nuša Zupanec, l. r.

Predsednik komisije
mag. Peter Požun, l. r.

V vednost:

- Vlada Republike Slovenije
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti